

Omgevingsdienst Brabant Noord
Omgevingsdienst Brabant Noord

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant
Mevrouw H. Kooijmans
Postbus 100
5201 AC 's-HERTOGENBOSCH

VERZONDEN 20 JULI 2017

Datum	Ons kenmerk	Telefoonnummer	Contactpersoon
20 juli 2017	Z/050329	(0485) 729134	Dhr. H. Kars
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Registratienummer	Onderwerp
-	170011/OV	61041/RDA	Wet natuurbescherming, ontheffing openbare veiligheid infrastructurele dijklichamen

Geachte mevrouw Kooijmans,

Onderstaand treft u het besluit aan op uw aanvraag voor een ontheffing ten behoeve van de openbare veiligheid van infrastructurele dijklichamen.

PROCEDURELE ASPECTEN

De aanvraag

Op 13 juni 2017 heeft u namens de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant (verder: de FBE), een aanvraag ingediend om een ontheffing 'op voorhand' voor het reguleren (doden) van konijn en vos in en nabij infrastructurele dijklichamen.

Tevens verzoekt u ontheffing van het verbod op het opzettelijk verontrusten van dassen in alle infrastructurele dijklichamen voor zover zij daar graafactiviteiten verrichten en burchten bouwen. Het betreft de voortzetting van ontheffing C2070971/3024086, welke is verleend op grond van de voormalige Flora- en faunawet. De aanvraag heeft betrekking op de gehele provincie Noord-Brabant.

Ontheffing wordt aangevraagd ten aanzien van de diersoorten; das, konijn en vos welke door graafschade instabiliteit aan dijklichamen kunnen veroorzaken en / of een direct gevaar vormen voor de openbare veiligheid.

De ontheffing wordt aangevraagd voor alle dijklichamen die een geleidende of ondersteunende infrastructurele functie hebben en in eigendom en/of beheer zijn van de volgende partijen: de Noord-Brabantse Waterschappen (Waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta, Rivierenland en de Dommel), Rijkswaterstaat, de Provincie, Bam infra inzake de HSL en Prorail.

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2023.

Middelen en situaties

Ten aanzien van de Das

- Het opzettelijk verontrusten van nieuwe burchten en het dichten van de gangen ter herstel van het dijklichaam.

Ten aanzien van het konijn

- Inzet van fret en buidel (en/ of inloopkooitjes) m.b.t. konijnen;
- Inzet van toegestane jachtvogels m.b.t. het reguleren van konijnen in en nabij dijklichamen;
- Gebruik van het hagelgeweer (kal 12, 16 en 20);
- Gebruik van kogelgeweer met een getrokken loop met het minimale kaliber van kal 22;
- Het afwijken van het 40 ha criterium m.b.t. het gebruik van het geweer;
- Voor het gebruik van het geweer binnen de bebouwde kom;
- Het gebruik van geweer en kunstlicht na zonsondergang.
- Het dempen van gangenstelsels

Ten aanzien van de vos

- Inzet van aardhonden (conform de wettelijke mogelijkheden) ten aanzien van vossen;
- Gebruik van het hagelgeweer (kal 12, 16 en 20);
- Gebruik van kogelgeweer met een getrokken loop met het minimale kaliber van kal 22;
- Het afwijken van het 40ha criterium m.b.t. het geweer;
- Voor het gebruik van het geweer binnen de bebouwde kom;
- Het gebruik van geweer en kunstlicht na zonsondergang.
- Het dempen van gangenstelsels

Onderbouwing aanvraag

Voor de onderbouwing van de aanvraag, wordt door de FBE verwezen naar de betreffende onderdelen van het goedgekeurde faunabeheerplan 2017-2023

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure toegepast, overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht.

WETTELIJK KADER EN BELEIDSKADER

Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten (verder: GS) kunnen in het belang van de openbare veiligheid, een ontheffing verlenen van de verboden, bedoeld in artikelen 3.10, eerste lid en tweede lid, onder b van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb) en GS kunnen op grond van artikel 3.9, lid 2, e onder 4 Besluit natuurbescherming (verder: Bnb), ontheffing verlenen van de verboden bedoeld in artikel 3.16, eerste lid Bnb.

Nota Faunabeheer

Op 18 april 2017 hebben wij de Nota faunabeheer Noord-Brabant vastgesteld. Hierin zijn ten aanzien van de nationaal beschermde soorten (soorten als bedoeld in artikel 3.10 van de Wnb) voorwaarden geformuleerd op basis van de algemene beleidsuitgangspunten. Dit houdt in dat per soort is beoordeeld of daarvan bekend is, of verwacht kan worden, dat deze binnen de provincie Noord-Brabant een risico kunnen vormen voor de volksgezondheid of openbare veiligheid

GS hanteren het wettelijke uitgangspunt dat inheemse diersoorten beschermd moeten worden. Hierin wordt de intrinsieke waarde van het dier alsook de samenhang binnen een ecosysteem erkend. Eventueel afwijken van de verboden als opgenomen in de Wnb (om bijvoorbeeld dieren opzettelijk te vangen of te doden) is dan ook een uitzondering. Dit is het 'nee, tenzij'-principe.

Van het verbod ('nee') kan slechts onder bepaalde voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. Deze 'tenzij' geldt in de vorm van een algemene uitzondering (de jacht) en bijzondere uitzonderingen (waaronder het optreden in het belang van de openbare veiligheid).

Afwijken van de verboden gebeurt alleen na een zorgvuldige afweging van belangen, wanneer er geen andere bevredigende oplossing is. Deze afweging betreft natuurbelangen versus bijvoorbeeld economische-, gezondheids- of veiligheidsbelangen. GS kunnen een ontheffing op voorhand verlenen aan de FBE op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan.

Wet natuurbescherming

GS kunnen op grond van artikel 3.10, tweede lid, Wnb, ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikelen 3.10, eerste lid Wnb, ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de Wnb.

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is o.a. nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant

Das

GS verlenen, in geval van schade aan infrastructurele dijklichamen, een ontheffing voor het verontrusten en verjagen van dassen.

In uitzonderlijke gevallen kunnen dassen gevangen en verplaatst worden of hun verblijfplaatsen worden aangetast of vernietigd. GS verlenen ontheffing op grond van een goedgekeurd faunabeheerplan. GS verlenen in principe geen ontheffing voor het doden van dassen.

Konijn

Konijnen mogen op grond van de landelijke vrijstelling het hele jaar in het buitengebied worden gevangen en gedood waar ernstige schade is ontstaan of waar kans op ernstige schade aanwezig is. Aanvullend op de vrijstelling kunnen GS een ontheffing verlenen voor het gebruik van niet bij vrijstelling toegelaten methoden of middelen alsmede het gebruik van het geweer buiten de wettelijk toegestane tijdstippen, met toepassing van kunstlicht of restlichtversterker of binnen de bebouwde kom en op gronden welke niet voldoen aan de wettelijke eisen van een jachtveld.

Vos

Vossen mogen op grond van de landelijke vrijstelling het hele jaar in het buitengebied worden gevangen en gedood waar schade is ontstaan of waar kans op schade aanwezig is. Aanvullend op de vrijstelling kunnen GS ontheffing verlenen voor het gebruik van niet bij vrijstelling toegelaten methoden of middelen, alsmede het gebruik van het geweer buiten de wettelijk toegestane tijdstippen, met toepassing van kunstlicht of restlichtversterker of binnen de bebouwde kom en op gronden welke niet voldoen aan de wettelijke eisen van een jachtveld.

Faunabeheerplan Noord-Brabant 2017-2023

In dit faunabeheerplan is uitwerking gegeven aan het beheer om graafschade aan dijklichamen en waterkeringen te voorkomen. Het betreft hier graafschade door dassen, konijnen en vossen. Het gaat hierbij om spoordijken, rijkswegen, provinciale wegen en waterkeringen. De eigenaar/beheerder van het dijklichaam is de verantwoordelijke aanvrager.

De omvang van graafschade is niet goed te kwantificeren. De eigenaars/beheerders melden graafschade in een vroeg stadium bij de FBE en vragen een ontheffing aan. Er is dan meestal nog geen noemenswaardige schade die graafwerkzaamheden of extra wegenonderhoud nodig maken. De eigenaar/beheerder maakt wel kosten voor de controle van dijklichamen en waterkeringen, die echter op veel meer zaken dan graafschade zijn gericht. De handelingen worden vrijwel altijd door dijk- en waterbeheerders in samenwerking met WBE's uitgevoerd. De verleende ontheffingen en geregistreerde handelingen geven de beste indicatie van de omvang van het probleem.

Graafschade door dassen

In de afgelopen jaren is slechts één keer een machtigingsverzoek ontvangen door de FBE voor het opzettelijk verontrusten van een das. Het betrof een aanvraag van Waterschap Aa en Maas in november 2012. Dassen hadden een burcht gegraven in het waterkerende dijklichaam van het Drongelens kanaal. Door het Waterschap zijn op basis van de machtiging 10 uitloopkleppen geplaatst. Een maand nadat er geen activiteit meer werd waargenomen, is de burcht afgegraven en het dijklichaam hersteld.

Verdere meldingen zijn niet gedaan bij de Faunabeheereenheid. Rijkswaterstaat vermeldt wel dat in het Brabantse deel van de A73 veel activiteit van dassen is. Op enkele plaatsen zijn er grote burchten in taluds. Voor zover bekend heeft dit op één locatie geleid tot verzakkingen in het asfalt.

Graafschade door konijnen

In de afgelopen planperiode is meerdere malen ingegrepen op dijklichaam en waterkeringen ter voorkoming van schade in het belang van de openbare veiligheid.

In de periode 2012-2015 zijn 19 machtigingen verleend voor het bestrijden van konijnen in dijklichamen. Veel handelingen worden uitgevoerd op basis van de landelijke vrijstelling, zodat deze niet terugkomen in het overzicht van de gerapporteerde handelingen op basis van de verleende machtigingen.

Graafschade door vossen

In de afgelopen planperiode is enkele malen machtiging verleend voor het doden van vossen op en in dijklichamen. Handelingen zijn beperkt, omdat veel dijklichamen vrij van begroeiing zijn en vossen zich veelal in de nabijheid ophouden. Ook hier geldt dat veel handelingen niet geregistreerd hoeven te worden omdat ze zijn uitgevoerd op basis van de landelijke vrijstelling.

OVERWEGINGEN

Om te beoordelen of de aanvrager in aanmerking komt voor een ontheffing op voorhand, wordt ingegaan op de wettelijke vereisten van belangrijke schade, staat van instandhouding en preventieve middelen.

Gunstige staat van instandhouding

Gezien de ontwikkelingen van de stand van de vos, het konijn en de das, in de afgelopen beheerperiode, valt niet te vrezen voor een verslechtering van de staat van instandhouding van deze diersoorten als gevolg van het hier voorgestane beheer.

De zoogdiervereniging geeft voor de drie soorten het volgende aan:

Vos

De vos is een niet bedreigde inheemse diersoort welke algemeen in Nederland voorkomt. De trend sinds 1950 is stabiel of toegenomen.

Konijn

Het konijn is een gevoelige inheemse diersoort welke algemeen in Nederland voorkomt. De voornaamste veranderingen in verspreiding en aantallen zijn de sterke teruggang in de jaren 1950-1980 door myxomatose, in 1990-2002 door VHS, en het daaropvolgende herstel van beide. Konijnen worden gemonitord in twee meetnetten: de duintellingen en het meetnet 'Dagactieve Zoogdieren'. De duintellingen zijn al in 1984 begonnen en laten de sterke afname door VHS en het recente herstel goed zien. Het herstel is echter niet overal opgetreden en ontbreekt in geïsoleerde natuurgebieden en op de hoge zandgronden in het midden van het land en op het Drents plateau.

Das

De das is een niet bedreigde inheemse diersoort welke vrij zeldzaam is in Nederland. De trend sinds 1950 is stabiel of toegenomen. Herintroductie van dassen in voormalige leefgebieden heeft sinds 1960 een grote bijdrage geleverd aan de herkolonisatie van Nederland. De natuurlijke kolonisatie gaat relatief langzaam met slechts enkele kilometers per jaar vanuit de bewoonde gebieden. Herintroducties vonden vaak plaats in gebieden op grote afstand van bekende populaties die op natuurlijke wijze nooit zo snel bereikt zouden zijn. Aangezien herintroducties ook zwervende dassen aantrekken, en omdat dassen zich redelijk gemakkelijk aanpassen, is het effect van een herintroductie veelal groot.

Belangrijke schade

Uit het faunabeheerplan blijkt dat zich regelmatig situaties voorgedaan hebben waarbij opgetreden is om schade aan infrastructurele dijklichamen te voorkomen.

Bij de vorige ontheffingsaanvraag zijn verklaringen gevoegd van de betrokken instanties waaruit blijkt dat bij graverij in dijken de openbare veiligheid in het geding is. Dergelijke verklaringen zijn ontvangen van Rijkswaterstaat, ProRail, Bam Infra inzake de HSL-Zuid, Waterschap Aa en Maas, Waterschap Brabantse Delta en de Provincie Noord-Brabant. Aangezien er ten aanzien van de risico's voor dijklichamen geen veranderingen zijn, achten wij de noodzaak niet aanwezig om deze verklaringen opnieuw aan te vragen.

Gezien de geringe breedte en grote lengte van dijken, alsmede de ligging binnen de bebouwde kom, kan in deze worden afgeweken van de criteria met betrekking tot de eisen aan het jachtveld wat betreft grootte (40 ha-norm) en ligging (binnen de bebouwde kom).

Gelet op het bovenstaande verlenen wij de door de FBE gevraagde ontheffing op voorhand.

Deze ontheffing is voorzien van een specifiek voorschrift:

- ten aanzien van de das geldt deze ontheffing alleen voor *nieuwe* graafactiviteiten. Bestaande dassenburchten verstoren of verplaatsen kan alleen op basis van een aan te vragen incidentele ontheffing, conform onze beleidsregel voor de das.

Daarnaast bevelen wij aan:

- om bij herstel van aangetaste dijktrajecten, of daar waar graverij door dieren valt te verwachten, deze te voorzien van een bekleding die graverij onmogelijk maakt;
- om ter voorkoming van het ontstaan van graverij door konijnen zoveel mogelijk terughoudend te zijn met het doden van vossen, omdat zij de natuurlijke vijand van het konijn zijn;

- om het verdrijven van konijnen, vossen en dassen zorgvuldig en volgens een vooraf opgestelde werkwijze te verrichten. Binnen deze ontheffing past dan ook de werkwijze volgens het activiteitenplan, zoals in gebruik bij het Waterschap Aa en Maas, dat is opgesteld in samenspraak met Stichting Das en Boom.

Wettelijke belangen

Openbare veiligheid. De vos, konijn en das worden genoemd als veroorzaker van schade aan infrastructurele dijklichamen, waarbij de openbare veiligheid in het geding komt. In de afgelopen beheerperiode zijn diverse malen situaties ontstaan, waarbij ingegrepen moest worden om schade aan infrastructurele dijklichamen te voorkomen.

Verruimde tijden

De aanvrager verzocht om ontheffing voor het gebruik van het geweer vanaf een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang bij het bestrijden van vos en konijn. Dit is in lijn met het afwegingskader in het Faunabeheerplan.

Conclusie

Bij een afnemende stabiliteit van een dijklichaam kan de veilige berijdbaarheid van spoor- of autowegen in gevaar komen. Bij waterkerende dijken kunnen de gevolgen van dijkverzwakking door graverij, met als mogelijk gevolg overstroming, enorm zijn. Daarom zijn wij van mening dat deze risico's voor de openbare veiligheid met maximale inzet beperkt moet worden.

Gelet op bovenstaande overwegingen kan de gevraagde ontheffing verleend worden voor alle dijklichamen en taluds binnen de provincie Noord-Brabant.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

gelet op artikelen 3.10, eerste lid; 3.25, vierde lid, 3.26, eerste tot en met derde lid van de Wet natuurbescherming;

gelet op het belang van de openbare veiligheid;

gelet op het op 13 juni 2017 goedgekeurde faunabeheerplan 2017-2023;

gelet op de regels zoals gesteld in het Besluit natuurbescherming;

gelet op de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant (2017);

overwegende dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;

verlenen hierbij ontheffing aan:

De Faunabeheereenheid Noord-Brabant

Postbus 100

5201 AC 's-Hertogenbosch

ten behoeve van de gebruiker(s) van de ontheffing

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming

voor:

- **het vangen en doden van vossen en konijnen;**
- **het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vossen, konijnen en dassen;**

en verlenen daarbij voor het doden van vossen en konijnen, toestemming, zoals bedoeld artikel 3.25 eerste lid, Wet natuurbescherming voor het gebruik van :

- Hagelgeweer kaliber 12, 16 en 20;
- Kogelbuks vanaf kaliber .22;
- Honden, niet zijnde lange honden;
- Fret en buidel en/of inloopkooitjes m.b.t. konijnen;
- Havik, woestijnbuizerd en slechtvalk m.b.t. konijnen;
- Aardhonden m.b.t. vossen;

en verlenen daarbij ontheffing van de verbodsbepalingen in artikel 3.16, eerste lid van het Besluit natuurbescherming en verlenen daarbij toestemming, zoals bedoeld in artikel 3.9, tweede lid Besluit natuurbescherming, voor het gebruik van :

- **het geweer gedurende één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang;**

en verlenen daarbij ontheffing van de regels als gesteld in artikel 3.26, tweede lid onder a en c, van de Wnb voor het gebruik van:

- **het geweer, met behulp van kunstlicht, als bedoeld in artikel 3.25, eerste lid van de Wnb, voor het doden van vossen en konijnen;**

en verlenen daarbij toestemming zoals bedoeld in artikel 3.26 , derde lid, van de Wnb voor het gebruik van:

- **het geweer op een jachtveld dat niet voldoet aan de '40 ha-eis';**
- **het geweer binnen de bebouwde kom.**

Deze ontheffing geldt voor de gehele provincie Noord-Brabant, voor de periode van 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2023.

Aan dit besluit zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. De Faunabeheereenheid is bevoegd deze ontheffing om te zetten in machtigingen aan de uitvoerder(s). De Faunabeheereenheid blijft als houder van de ontheffing verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder deze ontheffing is verleend.
2. De uitvoerder is verplicht bij het gebruik van de ontheffing een kopie van de gewaarmerkte ontheffing, een kopie van de machtiging, de schriftelijke toestemming van de grondgebruiker voor het betreden van de gronden of opstallen, een legitimatiebewijs alsmede de jachtakte bij zich te houden en deze op eerste verzoek van een toezichthouder te tonen.
3. Een rapportage over de wijze waarop van de ontheffing gebruik is gemaakt, dient te worden opgenomen in het jaarverslag van de Faunabeheereenheid, welke jaarlijks, uiterlijk eind juni aan Gedeputeerde Staten dient te worden toegezonden.
4. Gedode dieren dienen, ter voorkoming van de verspreiding van ziekten, onmiddellijk te worden verwijderd en/of vernietigd.
5. Om het verdrijven van dassen zorgvuldig en volgens een vooraf opgestelde werkwijze te verrichten, dient de werkwijze volgens het activiteitenplan, zoals in gebruik bij het Waterschap Aa en Maas, dat is opgesteld in samenspraak met Stichting Das en Boom, gebruikt te worden.

's-Hertogenbosch, 20 juli 2017

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

Bekendmaking

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 3:41 van de Algemene wet bestuursrecht wordt dit besluit bekend gemaakt door toezending aan:

Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant (de aanvrager)

Tevens wordt het ter kennisgeving gepubliceerd op de website van de provincie Noord-Brabant, www.brabant.nl;

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 21 juli 2017 tot en met 31 augustus 2017 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), Victorialaan 1 b-g, 5213 JG te 's-Hertogenbosch, telefoonnummer (0485) 729 189.

Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of terug te vinden op de website www.brabant.nl/loket/verleende-vergunningen.

BEZWAAR

Mocht u, vanuit een rechtstreeks belang bij dit besluit, hiertegen bezwaar willen maken, dan kunt u dit binnen zes weken schriftelijk kenbaar maken aan ons college. De termijn voor het indienen van het bezwaarschrift gaat in op de dag na verzending van dit besluit. U kunt het bezwaarschrift richten aan:

Het college van Gedeputeerde Staten
t.a.v. het secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, naam en adres van de indiener, de dagtekening, het kenmerk Z/050329, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar. Wij verzoeken u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden.

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al dient u een bezwaarschrift in. Het is wel mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een *voorlopige voorziening* te vragen bij:

De Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant
Sector Bestuursrecht
Postbus 90125
5200 MA 's-Hertogenbosch

Een voorlopige voorziening is in feite het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om de bezwaren te behandelen en een besluit te nemen. Voorwaarde om een dergelijke voorlopige voorziening te mogen vragen is dat er sprake is van een spoedeisend belang. Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. De Rechtbank Oost-Brabant is bereikbaar op telefoonnummer (073) 620 2020.

